

Okul Aile Birliği Hakkında Okul Yöneticilerinin Görüşlerinin İncelenmesi

İbrahim ATAR^{*1} & Mehmet KESEN²

Gönderilme Tarihi: 28 Kasım 2022 Kabul Tarihi: 21 Aralık 2022
DOI: 10.38015/sbyy.1211017

Öz:

Değişen ve gelişen dünyada her alanda olduğu gibi eğitim öğretim faaliyetlerinde de hızlı ve etkili bir değişim/gelişim gözlenmektedir. Bu konuda özellikle eğitim/öğretim faaliyetlerinin değişkenlerinin zamanın şartlarına göre güncellenmesinin gerekliliğinin de önem taşıdığı söylenebilir. Özellikle eğitim öğretim kademelerinin, öğretmen yetiştirmenin, uygulanan müfredat programlarının ve kullanılan ders araç-gereçlerinin de bu yönde bir değişim içinde olması gerekmektedir. Sistematik yapı içerisinde belirtilen hususlar dışında öğretim faaliyetlerinin önemli unsurlarından biri de aile (veli) unsurudur. Eğitim/öğretim çalışmalarında belirtilen bu değişkenlerin senkronize ve etkili bir şekilde, iş birliği içinde olmasının da yapılan faaliyetlerinin başarısını artıracığı söylenebilir. Yapılan bu çalışmada özellikle öğrenci, öğretmen ve müfredat dışında veli unsurunun okullara yansımalarının okul idarecileri tarafından nasıl değerlendirildiği ve işlevinin durumu hakkında tespit yapılmaya çalışılmıştır. Çalışma bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma deseni ile şekillendirilmiştir. Araştırma Mersin ili merkez Yenişehir, Mezitli, Toroslar ve Akdeniz ilçelerinde görevli 22 okul idarecisi ile araştırmacılar tarafından geliştirilen açık-uçlu soru formu ile yapılmıştır. Araştırmanın ölçme aracının hazırlanmasında araştırmanın teması hakkında literatür taraması yapılmış, ardından 7 okul idarecisinden okul aile birliği konusunda bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Gerek literatür taraması gerekse kompozisyonların içeriklerinden elde edilen bulgular ile 7 soruluk açık uçlu soru formu oluşturulmuştur. Hazırlanan ölçme aracı 2 alan uzmanı tarafından değerlendirilerek 5 soruya düşürülmüş ve son hâli çalışma gurubunda yer alan katılımcılara uygulanmıştır. Okul yöneticileri okul aile birliği faaliyetlerini, Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği çerçevesinde yürüttüğü ve öğretim açısından son derece önemli olduğu, bu konuda okullarda aktif olarak okul aile birliklerinin işlevsel hâle getirilmesi konusunda görüş bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okul-aile birliği, okul idarecisi, nitel araştırma, görüş, değerlendirme.

Abstract:

In the changing and developing world, a rapid and effective change/development is observed in education and training activities, as in every field. In this regard, it can be

Atf:

Atar, İ., & Kesen, M. (2022). Okul aile birliği hakkında okul yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of New Approaches in Social Studies*, 6(2), 352-366. <https://doi.org/110.38015/sbyy.1211017>

¹Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye. Orcid ID: 0000-0001-7672-736X

²Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye. Orcid ID: 0000-0003-3423-6604

*Corresponding Author: ibrahimatarmeb@hotmail.com

said that the necessity of updating the variables of education/training activities according to the conditions of the time is also important. In particular, educational levels, teacher training, curriculum programs and course materials used should also undergo a change in this direction. Apart from the issues specified in the systematic structure, one of the important elements of teaching activities is undoubtedly the family (parent) element. It can be said that the synchronous and effective cooperation of these variables mentioned in the education/training studies will increase the success of the activities. In this study, it has been tried to determine how the reflection of the parent factor on the schools, apart from the students, teachers and curriculum, is evaluated by the school administrators and the state of its function. The study was shaped by qualitative research design, one of the scientific research methods. The research was conducted with an open-ended question form developed by 22 school administrators and researchers in the central Yenişehir, Mezitli, Toroslar and Akdeniz districts of Mersin. In the preparation of the measurement tool of the research, a literature review was made about the theme of the research, and then 7 school administrators were asked to write an essay on school-parent union. An open-ended question form with 7 questions was created with the findings obtained from both the literature review and the contents of the compositions. The prepared measurement tool was evaluated by 2 field experts and reduced to 5 questions and the final version was applied to the participants in the study group. School administrators expressed their views on the fact that parent-teacher association activities are carried out within the framework of the Ministry of National Education's School-Parent Association Regulation and that it is extremely important in terms of teaching, and that parent-teacher associations should be made functional in schools actively.

Keywords: School-parent union, school administrator, qualitative research, opinion, evaluation.

GİRİŞ

Eğitimin başladığı ilk ve en önemli dönemin aile ortamı olduğunu söylemek mümkündür. Eğitim yalnızca okulda gerçekleşen bir süreç olmayıp aile üyeleri de iyi bir eğitimin gerçekleşmesinde etkili olabildiği gibi, eğitim açısından okulun haricindeki en etkili çevre olduğu ifade edilebilir. Eğitim denildiği zaman yalnızca okullarda verilen eğitim algılarımızda yer edinmiştir. Oysaki günümüzde başarılı öğrenciler yetiştirmenin tek başına okullarda verilen eğitim ile yeterli olmadığı; öğretim boyutunda değerlendirildiğinde öğretmen, öğrenci, müfredat ve veli unsurlarını da dikkate almak gerekmektedir. Bu kapsamda kurumsal boyutta okulların işlevi doğrudan gerçek kişilerle senkronize bir program oluşturabilmelidir.

Okullarda yürütölen formal eğitimin etkililiğinin artırılarak daha nitelikli öğrencilerin yetiştirilmesi, uzun yıllardır eğitim bilimleri alanında çalışmalar yapan akademisyenlerin odağında yer almıştır. Örgün eğitim sürecindeki bir çocuğun eğitimini bütüncöl olarak değerlendirme ihtiyacı göz önüne alındığında, akla onun bu sürecini etkileyen informal kaynaklar gelmektedir. Söz konusu kaynaklar arasında ise aile en önemli informal oluşum ön plana çıkmaktadır (Erdoğan & Demirkasimoğlu, 2010). Çocuğun eğitiminde aile başlı başna önemli roller oynayabileceği gibi okulun da önemli bir ortağı olabilir. Bu nedenle okul ile aile arasındaki sağlam ilişkilerin kurulması, çocuğun eğitimi için gereklidir (Çelik, 2005). Aile, okul dışı faktörler dikkate alındığı zaman, çocuğun okul başarısındaki önemli belirleyicilerden biridir ve onların başarı durumlarına çok yönlü etki edebilecek durumdadır. Onların çocuklarıyla kuracakları iletişimin niteliği ve okulla gerçekleştirecekleri iş birliğinin düzeyi, çocuklarının akademik başarılarına dikkate değer katkılar sağlayabilir (Aslanargun, 2007). Bu bakımdan okul aile birliği önem arz etmektedir.

Okulda öğrencisi bulunan her veli okul aile birliğinin doğal üyesidir. Okulun yakın çevresini de bu veliler oluşturmaktadır. Bu üyelerinin her birinin toplumun değişik kademelerinde, değişik statülerde olduğu düşünölürse okul aile birliğinin okulun tüm çevresine hitap edebilecek bir yapıya sahip olabileceği düşünülebilir. Kısaca okul aile birlikleri, hem okul hem de çevre açısından çok önemlidir (Kebeci, 2006, s. 18).

Okul aile birliğinin görev tanımı 2012 yılında Resmi Gazete’de Őu Şekilde yapılmıŐtı: “Öğrencilerin, Türk millî eğitiminin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri ve millî manevi değerler doğrultusunda yetiştirilmeleri için okul yönetimi, öğretmenler, veliler ve ailelerle iş birliği yapmak.” (Resmî Gazete, 2012). Ailenin katılımı, çocuk ve gençlerde akademik başarıyı yükseltir, onları başarı noktasında yüreklendirir ve okula devam düzeylerini artırır. Ayrıca sınıfın olumlu yönlerini artırarak öğrencilerin daha içten bir Şekilde denetimli duruma gelmelerini sağlar, çalışma eğilimlerini artırır, daha yüksek düzeyli eğitim amaçlarına ulaŐmaları konusunda onları destekler (Eccles & Harold, 1993; Grolnick & Slowiaczek, 1994, Dempset vd., 2001; aktaran Akbaşlı & Kavak, 2008).

Okul ile aile arasındaki iş birliği, bunun bir parçası olan öğretmen, aile ve çocuğu olumlu etkilemektedir. Okulla iş birliği içinde olan ailelerin çocukları, girmeyenlerin çocuklarına kıyasla daha yüksek düzeyde başarıya sahip olmaktadır. Ayrıca okulla iş birliği kuran annelerin çocuklarına karşı olumlu tutumları ve kendilerine güvenleri artış göstermekte; söz konusu iş birliğine yönelen öğretmenler ailelerden daha fazla destek görebilmektedir (Alisinanoğlu vd., 2014). Bu bakımdan ailelerin, öğretim faaliyetlerine katkıları dikkate alındığında, yadsınamaz derecede önemli olduğunu söylemek mümkündür. Bunun yanında sosyal, kültürel ve ekonomik konular, eğitim sürecine katılan ailelerin sayısı kadar, ailelerin okula katılma derecelerini de etkilemektedir. Pek çok aile, çalışma koŐulları nedeniyle sınırlı zaman ve olanağa sahiptir (Erdoğan & Demirkasımoğlu, 2010, s. 406).” Ailenin eğitime ve okula dair bakış açıları ile eleŐtiri ve değerlendirme biçimleri öğrencinin eğitime bakış biçimini, okula ve öğretmene yönelik tutumlarını etkilemektedir. “Anne babalar, öğretmeni çocuğun önünde eleŐtirmemeli ancak çocukta bu yönde bir eğilim varsa sağlıklı bir değerlendirme yapabilmesi için rehberlik edilmelidir (Gül, 2007, s. 47).” Özgan ve Aydın (2010) yönetici ve öğretmenlerin, çocuğun eğitiminde okul ve ailenin birbirine destek olması gerektiğini ifade ettiklerini ancak para isteneceği korkusuyla ailelerin toplantılara katılım sağlamadıkları görüşünü beyan ettiklerini vurgulamıŐtır. AraŐtırmacıların tespit ettiklerine göre öğretmenler, velilerin yalnızca bir sorun varsa okula geldiklerini düşünmektedir. Bu karŐılık veliler de ortada bir sorun varsa öğretmenlerin kendilerini okula çağırđıklarını düşünmektedir (Özgan & Aydın, 2010). Erdoğan & Demirkasımoğlu’na (2010) göre idareci ve öğretmenler, eğitim sürecine katılım hususunda ailelerin bilinçsiz bir Şekilde davranmalarından Őikâyetçi olup velilerden bazılarının kendi uzmanlık alanlarına müdahale etmeleri ve neyi, nasıl yapacakları noktasında kendilerine baskı yapmalarından rahatsızdırlar. Bundan dolayı ailelerin eğitim sürecine katılımlarına sıcak bakmamaktadırlar (Erdoğan & Demirkasımoğlu, 2010). Buna karŐılık aileler de okul aile birliklerine katılım noktasında kararsızlık yaşamaktadırlar:

Bugünün okul aile birlikleri, okul ile aileyi birbirine bağlayan ve öğrencinin başarı ve geleceğine kendini adanıŐ kurumlar olmanın ötesinde kaynak sağlama ve bu kaynaklar ile okul ihtiyaçlarını karŐılama görevini üstlenmiŐ, okul yönetiminin yanında bir yönetici kurum olarak çalıŐmaktadır. Bu durum özellikle aileler açısından okul aile birliklerinin güvenilirliğine zarar vermekte ve bazı velilerin gözünde okulu ve okul aile birliklerini kendileri ile sadece para toplamak için iletişim kurmaya çalıŐan kurumlar olarak görmelerine neden olmaktadır (Akbaşlı & Tura, 2019, s. 1762).

Oysa bireylerin gelecekteki yaşamlarında en belirleyici rolü oynayan bir kurum olarak okulun geliŐtirilerek tüm paydaŐların eğitim sürecine dâhil edilmesi gerekmektedir. Okuldaki öğretim etkinliklerinin planlanıp uygulanmasında idareci ve öğretmenler en önemli sorumluluğu

üstlenmektedir (Gökçe, 2000). Toplumun beklentilerinin karşılanabilmesi ve bu beklentilere uygun bir biçimde okulun gelişiminin sağlanabilmesi, büyük oranda okul ile aile arasındaki iş birliğine ve etkileşime dayanmaktadır. Toplumun ihtiyaçlarını okul ortamına taşımada aileler en etkili köprü görevi gördüğünden, idareci ve öğretmenlerin onlardan gelen iletileri doğru çözümleyebilmeleri ve bu iletilerden doğru çıkarımlar yapabilmeleri gerekmektedir (Balkar, 2009). Elverişli bir öğrenme ortamının tesis edilerek öğrencilerin bu ortamdan yararlanabilmeleri için idareci, öğretmen ve anne-babalar okul-aile iş birliği sürecinde ortak bir çaba sergilemelidir. Öğretmenin sınıf içi uygulamalardaki başarısı, çocuğun evde başlayan ilk öğrenme yaşantılarının okuldaki öğrenme yaşantılarına destek olması ölçüsünde artabilir. Bundan dolayı öğretmenlerin ailelerle iş birliği içinde, öğrencilerinin aile ortamlarını iyi değerlendirmeleri ve onlarla iletişim kurmaları önemlidir (Burns vd., 1992, aktaran Akbaşı & Kavak, 2008). Literatür çalışmalarının genelinde okul aile iş birliğinin gerekliliğine ve öğrenci başarısına olan olumlu etkilerine değinilmiştir. Okul aile iş birliğinin önündeki engellerin ortadan kaldırılmasında öncelikle okul yöneticilerinin öğretmen ve aile iletişimini sağlamada daha fazla sorumluluk sahibi olmasından ötürü bu çalışmada okul yöneticilerinin görüşlerine başvurulması amaçlanmaktadır. Bu amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. Okul yöneticileri eğitim-öğretim faaliyetleri çerçevesinde okul-aile birliğini nasıl tanımlamaktadır?
2. Okul yöneticilerinin okullarındaki okul-aile birliği faaliyetleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
3. Okul yöneticilerinin okul-aile birliği ile ilgili eğitim/öğretim programlarının uygulanmasında ve en genel manada eğitimin rolü hakkındaki görüşleri nelerdir?
4. Okul yöneticilerinin okul-aile birliği kapsamında ders içi/ dışı, okul içi / dışı faaliyetler hakkındaki görüşleri nelerdir?
5. Okul yöneticilerinin okul-aile birliği hakkında tespitleri, deneyimleri ve önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın yöntemine ilişkin araştırma modeli, araştırmanın uygulama aşamaları, çalışma grubu, veri toplama tekniği, verilerin analizine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Okul yöneticilerinin okul aile birliğine yönelik görüşlerinin derinlemesine çözümlenmeye çalışıldığı bu araştırma nitel bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde inceler, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının bulunduğu durumlarda kullanılır (Yin, 1984; Yıldırım & Şimşek, 2006). Araştırma desenini oluşturan durum çalışmasında da geniş örneklemeler kullanılarak sınırlı sayıdaki değişkenin katı kurallar çerçevesinde ele alınması yerine, bir olay veya durum üzerinde boyuna ve derinlemesine inceleme yapılmaktadır (Flyvbjerg, 2006). Araştırmada nitel yöntemin tercih edilmesinin sebebi nicel araştırma yöntemlerine göre araştırmacıya daha esnek hareket olanağının yanı sıra desenleme, veri toplama ve analizi hususlarında daha farklı yaklaşımlar sunabilmesidir. Problemin tanımlanması, çevre faktörlerinin katılımcılar nezdinde çalışılması, verilerin amaçlı seçilmiş küçük bir grup katılımcıdan elde edilmesi, hem çevrenin hem de katılımcıların

betimleyici öykülerine ulaşmak adına sayısal olmayan, yorumlayıcı yaklaşımların işe koşulması (Gay, vd. 2006) nitel araştırmanın tercih edilmesindeki diğer etmenlerdir. Kuş'a (2007) göre nitel araştırmada görüşülen kişilerin bakış açılarını belirleme; anlam dünyalarını, duygu ve düşüncelerini anlama; nicel araştırmalardan farklı olarak daha derin bilgi edinme esastır. Bu araştırma söz konusu esaslar çerçevesinde yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Mersin ili merkez Yenişehir, Mezitli, Toroslar ve Akdeniz ilçelerindeki resmî okullarda görevli 22 okul idarecisi oluşturmaktadır. Araştırmada açık-uçlu soru formu, nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan kolay ulaşılabirlik örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Kolay ulaşılabir (convenient sampling) durum örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır. Genellikle, kolay ulaşılabir örneklem görel olarak daha az maliyetlidirler. Ayrıca tanıdık bir örneklem üzerinde çalışma, bazı araştırmacılar için daha pratik ve kolay algılanabilir. Bu nedenlerle araştırmacılar kolay ulaşılabir bir grubu araştırmaya dâhil etmeyi tercih etmek isteyebilirler. Gerçekte nitel araştırmalarda maliyet ve ulaşılabirlik, örneklem kararında dikkate alınması gereken etkenlerdendir (Yıldırım & Şimşek, 2006, s. 113).

Nitel araştırma yöntemlerinin doğasına uygun olarak, ulaşılabir 22 okul idarecisine hazırlanan Okul Aile İşbirliği Açık-Uçlu Soru Formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş ve söz konusu analizle belirlenen temalar çerçevesinde sıklık dereceleri ve toplam tema sayısının yüzdelikleri tablolar halinde gösterilmiştir. Hazırlanan tablolar yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine yönelik katılımcılar tarafından verilen cevapların analizlerine yer verilmiştir. Çalışma grubunda yer alan katılımcıların araştırmanın alt problemleri doğrultusunda oluşturulan ölçme aracına vermiş oldukları cevaplar içerik analizine tabi tutulmuş, katılımcıların cevapları belirli temalar çerçevesinde sınıflandırılmıştır. Söz konusu analizler araştırmanın alt problemleri sırasına göre yorumlanmıştır.

1. Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Araştırmanın ilk alt problemi olan; “Okul yöneticileri eğitim-öğretim faaliyetleri çerçevesinde okul-aile birliğini nasıl tanımlamaktadır?” sorusuna yönelik katılımcıların vermiş oldukları cevaplar neticesinde elde edilen temalar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Okul aile birliği tanımına ait temalar

Temalar	n	%
İşbirliği	10	27
Mevzuat	6	16
Müdahale	5	13,5
Kazanç	5	13,5
Eğitim Bileşeni	4	11
Geliştirmek	4	11
Bütün	3	8
Toplam	37	100

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların okul aile birliği olgusunun tanımı hakkında vermiş oldukları cevapların analizi sonucu iş birliği (%27), mevzuat (%16), müdahale ve kazanç (%13.5) temaları başta olmak üzere, eğitim bileşeni, geliştirmek ve bütün temaları da katılımcılar tarafından belirlenmiştir. Söz konusu temalarda okul yöneticilerinin eğitim öğretim faaliyetlerini bir bütün içerisinde, eğitim bileşenlerinin birlikte hareket etme noktasında ve özellikle belirli bir mevzuat dahilinde olması yönünde bir görüş bildirdikleri söylenebilir. Ayrıca daha aktif bir yapıda, etkin olması gerektiği görüşü de belirtilebilir. Söz konusu görüşlerden 4 ve 17 nolu katılımcıların ifadelerine bakıldığında;

“Okul aile birliğinin eğitim öğretime kazancının büyük olduğu düşüncesindeyim. Ancak günümüz koşullarında velilerin eğitim öğretime desteğinden çok müdahalesi bulunmaktadır.”

“Okul ve aile arasındaki iş birliğini sağlamakla görevli tüzel kişiliği bulunmayan birliklerdir. Eğitim öğretim faaliyetleri kapsamında ise okulun kurumsal olarak gelişiminden sorumludurlar. Kurumsal gelişimin en önemli amaçlarından biri de öğrenci başarılarının çok yönlü olarak artırılmasıdır. Eğitim öğretim faaliyetleri kapsamında okul aile birliklerini milli eğitimin özel ve genel amaçları doğrultusunda öğrenci başarılarını artırmaya yönelik ders dışı faaliyetleri veli, öğretmen, okul yönetimi ve öğrenci arasında köprü olarak gerçekleştiren eğitim bileşeni olarak tanımlayabilirim.”

2. Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Araştırmanın ikinci alt problemi; “Okul yöneticilerinin okullarındaki okul-aile birliği faaliyetleri hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusuna yönelik katılımcıların vermiş oldukları cevaplara ait temalar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Okul aile birliği faaliyetlerine ait temalar

Temalar	n	%
İletişim	7	27
Uyumlu	6	23
Direnç	5	19
Tedbir	5	19
Bilgi eksikliği	3	12
Toplam	26	100

İkinci alt probleme ait bulgular incelendiğinde katılımcılar, iletişim (%27), uyumlu (%23) temalarına öncelik vermişlerdir. Bunların yanında direnç, tedbir ve bilgi eksikliği temaları da ifadelerden elde edilen analiz sonuçlarıdır. Okul aile birliklerinin işlevsel olmalarında en etkili yolun iletişim olduğu yönünde bir sonucun ortaya çıktığı söylenebilir. Bunun yanı sıra iletişimin uyumlu ve etkili olmasının yanında ailelerin bu konuda gösterdikleri direnç ve okulun buna karşı almış olduğu tedbirler de sıralanabilir. Özellikle okul aile birliklerinin daha etkin olabilmesi adına mevzuat dahilinde bilgi eksikliğini söylemek de mümkündür. Söz konusu alt probleme ilişkin 11 ve 19 nolu katılımcılara ait ifadelerle bakıldığında;

“Türkiye’de devlet okullarında velilerin katılımı üst sosyo-ekonomik niteliğe sahip olan okullar dışında oldukça sınırlıdır. Okul aile iş birliği eğitimsel faaliyetlerden çok okul finansmanı ile ilgili konulara odaklıdır. Bu durum okul yönetimlerini daha çok bir işletme müdürü olarak hareket etme zorunda bırakırken ailelerinde okula karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden oluyor. Bu anlamda okul aile iş birliği ülkemizde maalesef maddi(parasal) bir ilişki biçimine indirgenmiş durumda. Kendi kişisel deneyimim de çok kez okul aile birlikleri ile ilgili toplantı

ve çağrılara velilerin "hocam yine para isteyecekler", "hocam gündem hep aynı" vb. şeklinde olumsuz bir tutum sergilediklerini izlemiştir. Bu durum özünde kamusal eğitime aykırı olduğu gibi Anayasamıza da açıkça bir aykırılık oluşturuyor. Çünkü anayasada devlet okullarında eğitimin ücretsiz olduğu belirtilmektedir. Fakat ailelerden sürekli çeşitli gerekçeler ile (personel giderleri, temizlik malzemeleri, kırtasiye ihtiyaçları vb.) para talep edilmektedir. Okullarda okul aile birliklerinin organize etkinlikleri gösterilerde (müzik, tiyatro, sinema) gerçekleştirdikleri etkinliklerde (gezi, şenlik, imza günü, albüm vb.) eğitsel amaçlardan çok okula gelir sağlayıcı (çoğu zaman kayıtsız) amaçlar ön plandadır. Bu durumun ailenin okul ile ilişkisini zedelediğini, okul yönetimi ve okul aile birliğinin gerçek öğrenci gereksinimlerinden ziyade okulun fiziksel ve maddi ihtiyaçlarına odaklanmalarına neden olduğunu, bu etkinliklere ilişkin sağlıklı (açık, şeffaf ve denetlenebilir) bir kayıt mekanizması da olmadığı için şaibelere neden olduğunu çoğu okulda gözlemledim. Ayrıca okul aile birliğinde görevli velilerin okul müdürleri tarafından çoğu kez kendileri ile uyumlu çalışabilecek kişiler arasından seçildiğine! tanık oldum."

"Okulumuzda yapılan okul aile iş birliği birliği uyum içerisinde ilerlemektedir. Ancak veliler bu konuda yeterli bilgiye sahip değil."

3. Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Araştırmanın üçüncü alt problemi; "Okul yöneticilerinin okul-aile birliği ile ilgili eğitim/öğretim programlarının uygulanmasında ve en genel manada eğitimin rolü hakkındaki görüşleri nelerdir?" sorusuna ait katılımcıların vermiş oldukları cevapların analizi neticesinde belirlenen temalar Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3: Okul aile birliğine ait eğitim/öğretim temaları

Temalar	n	%
Aile	9	20
İşbirliği	7	16
Eğitimin Parçası	6	13
Öğretmen	6	13
Çevre	5	11
Etkinlik	5	11
Destek	4	9
Sınırlı	3	7
Toplam	45	100

Okul aile birliklerinin eğitim öğretim programlarına/faaliyetlerine yansımaları konusunda katılımcı ifadelerinden elde edilen temalara bakıldığında aile (% 20), iş birliği (% 16), eğitimin bir parçası ve öğretmen (% 13) temalarının öncelikli olduğu Tablo 3'te görülmektedir. Bunun yanında çevre, etkinlik, destek ve sınırlı temaları da katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Eğitim öğretim faaliyetlerinin önemli unsurlarından biri olan ailenin söz konusu etkinliklere katılımının son derece önemli olduğu söylenebilir. Bunun yanında katılımcıların eğitimde öğretmen rolünü vurgulaması ve iş birliği içinde senkronize olunması gerektiği konusunda bir sonuç çıktığını söylemek mümkündür. Analizlere bakıldığında 7 ve 22 nolu katılımcılara ait ifadelere bakılacak olursa:

"Türkiye'de öğretim programları Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından taslak olarak hazırlanmaktadır. İdeal olan ve beklenen okul yönetimlerinin ve öğretmenlerin milli eğitimin genel ve özel amaçları ile ilkeleri doğrultusunda bu programdan hareket ile kendi ders

programlarını okul ve öğrenci ihtiyaçlarına göre hazırlamalarıdır. Bu süreçte okulun temel bileşenlerinden biri olan okul aile birliklerinin de katkı sağlamasıdır. Fakat ülkemizde okul düzeyinde öğretim programlarının hazırlanması sürecinde okul bileşenlerinin herhangi bir çabası genellikle söz konusu olmamaktadır. Programlar internetten çoğunlukla olduğu gibi alınıp bir evrak süreci olarak değerlendirilerek kullanılmaktadır. Bu anlamda okul aile birliklerinin öğretim programlarının uygulanmasına yönelik katkısı oldukça sınırlıdır. Okulda okul aile birliklerinin organize ettikleri ders dışı zamanlarda gerçekleştirilen etkinliklerde ise bir önceki yanıtta belirttiğim gibi finansal kaygılar ön plana çıkmaktadır.”

“Okul aile iş birliği içinde olan velilerin çocukları eğitimde çok daha başarılı olmaktadır ayrıca bu öğrenciler akranları ile de uyum içinde ilişkiler kurmaktadır.”

4. Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Çalışmanın dördüncü alt problemi olan; “Okul yöneticilerinin okul-aile birliği kapsamında ders içi/ dışı, okul içi / dışı faaliyetler hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusu hakkında katılımcıların vermiş oldukları cevaplar neticesinde elde edilen temalar Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4: Okul aile birliği etkinliklerine ait temalar

Temalar	n	%
Bilgilendirme	22	41
Yeterli Değil	15	28
Mevzuat	9	16
İletişim	8	15
Toplam	54	100

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların okul aile birliği kapsamında öğretim boyutunda yapmış oldukları etkinliklerin belirlenmeye çalışıldığı dördüncü alt probleme yönelik analiz sonuçlarına bakıldığında bilgilendirme (%41), yeterli değil (%28), mevzuat (%16) ve iletişim (%15) temaları belirlenmiştir. Belirlenen temalara bakıldığında katılımcıların görev yaptığı okulların tamamında okul aile birliği bağlamında etkinliklerin/faaliyetlerin öğretim boyutunda yapıldığını söylemek mümkündür. Özellikle ailelerin bilgilendirilmeleri konusunda hassas oldukları, yönetmelik gereği sistematik bir yapıda gerçekleştiği ve iletişim bağlamında daha etkin olmaya çalıştıkları da ifade edilebilir. Söz konusu alt problem dahilinde 12 ve 1 nolu katılımcılara ait ifadeler aşağıdadır:

“Okul aile birliklerinin faaliyetlerine ilişkin bilgilendirmeler sosyal medya, okulun internet sitesi ve panolar aracılığı ile yapılmaktadır. Ailelerin eğitim/öğretim faaliyetlerine daha etkin katılımı gerekli tüm iletişim kanallarını kullanmaya çalışıyoruz.”

“Evet mevzuat kapsamında yapılıyor. Yapılan bütün etkinlikler de velilerimize bilgilendirmeler yapılmaktadır.”

5. Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Araştırmanın son alt problem; “Okul yöneticilerinin okul-aile birliği hakkında tespitleri, deneyimleri ve önerileri nelerdir?” sorusuna ait katılımcıların vermiş oldukları cevaplar neticesinde elde edilen temalar Tablo 5’te gösterilmiştir:

Tablo 5: Okul aile birliği hakkındaki tespitler, deneyimler ve önerilere ait temalar

Temalar	n	%
Fikir Alışverişi	15	24
İş birliği	12	19
İletişim	8	13
Eğitimler	8	13
Bilgilendirme	6	10
Sosyal Medya	6	10
Tedbirler	5	8
Kamu Spotu	2	3
Toplam	62	100

Araştırmanın son alt problemine ait belirlenen temaların yer aldığı Tablo 5 incelendiğinde, fikir alışverişi (%24), iş birliği (%19), iletişim ve eğitim (%13) temalarının öncelikli olduğu görülmektedir. Bilgilendirme, sosyal medya, tedbirler ve kamu spotu temalarının da olduğu görülmektedir. Diğer alt problemlerde çıkan sonuçları destekler nitelikte ailelerin eğitim öğretim faaliyetlerine etkin bir şekilde katılım sağlamaları ve bu konuda destek verecek her kişi ve kurum ile fikir alışverişinde, iş birliği içinde bulunulması gerektiği söylenebilir. Bunun yanında iletişim kanallarının etkili bir biçimde kullanılması gerekliliğinin yanında eğitimlerin düzenlenmesi (öğretmen, aile vd.) gerektiği de ifade edilebilir. İletişim için sosyal medya kanallarının kullanılması, bilgilendirmelerin yapılması, aileler tarafından yanlış anlamaların önüne geçme adına tedbirlerin alınması gerektiği de öneriler arasında yer alan temalar içerisinde yer almaktadır. Ayrıca okul aile birliklerinin faaliyetleri ve etki alanı kapsamında bilgilendirme/bilinçlendirme yapılması adına başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere diğer resmî ve özel eğitim kurumları tarafından kamu spotlarının hazırlanması önerisi de dikkat çekicidir. Son alt probleme ait 9 ve 17 nolu katılımcılara ait örnek ifadelerle bakıldığında;

“Zaman zaman okul ortamı ile ilgili fikir alışverişinde bulunulmalı, eğitimin kalitesini artırıcı tedbirler alınmalı. Veliler bu konuda daha çok bilgilendirilmesi gerekir, veliler sürece dahil olmalı, gerekirse bu konuda yerel veya genel anlamda etkili iletişim kanalları aktif olarak kullanılmalı, sürekli iş birliği...”

“Okul aile ile iş birliği içinde olduğu sürece öğrencilerde başarı kaçınılmaz olmaktadır. Malesef tek ve en büyük sıkıntı velilerin çocuklarının eğitim öğretim ve akrabaları ile ilişkilerinde oluşan eksikliklerini kabul etmekte sıkıntı yaşanmaktadır. Velilere yönelik yapılacak eğitim seminerleri artırılabilir görüşümdedir. Ayrıca devlet okullarında eğitimin tamamen parasız olmadığı, okulun veli ile maddi(para) bir ilişki içine girdiği bir zeminde okul aile birliklerinin eğitsel işlevleri finansal işlevlerinden önce gelecektir.”

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu kısmında araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara göre sunulan önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

1. Okul aile birliklerinin resmî bir mevzuat dâhilinde, eğitimin/öğretimin bileşenleri çerçevesinde, iş birliği içinde, bir bütünün parçası olarak değerlendirilmesi gerektiği

yönünde görüş bildirildiği ifade edilebilir. Ayrıca bu birliklerin daha aktif ve etkin bir yapıda olması gerektiği görüşü de elde edilen sonuçlar arasındadır.

2. Okul aile birliklerinin işlevsel olmalarında en etkili yolun iletişim olduğu, iletişimin uyumlu ve etkili olması noktasında ailelerin direnç göstermeleri ve okulun buna yönelik almış olduğu tedbirler de sıralanabilir. Özellikle okul aile birliklerinin daha etkin olabilmesi adına mevzuat dâhilinde bilgi eksikliğinin olduğu görüşü ortaya çıkmıştır.
3. Okul aile birliklerinin eğitim öğretim programlarına/faaliyetlerine yansımaları konusunda aile, iş birliği, eğitimin bir parçası ve öğretmen temalarının öncelikli olduğu görülmektedir. Bunun yanında çevre, etkinlik, destek ve sınırlı temaları da katılımcılar tarafından belirtilmiştir.
4. Okul aile birliği kapsamında öğretim boyutuna yönelik olarak bilgilendirme, yetersiz, mevzuat ve iletişim temaları belirlenmiştir.
5. Okul aile birliklerini daha aktif ve etkin kılma adına, fikir alışverişi, iş birliği, iletişim, eğitim, bilgilendirme, sosyal medya, tedbirler ve kamu spotu temaları çerçevesinde öneriler sunulmuştur.

Tartışma

Bu kısımda araştırmanın sonuçlarına yönelik olarak benzer araştırma sonuçları ile karşılaştırılmaya çalışılmıştır.

2006 Yılında Sebahat Kebeci tarafından Marmara Üniversitesi'nde yapılan "Okul Aile Birliğinin Okul Performansı Üzerindeki Rolü" adlı yüksek lisans tezi sonuçlarına bakıldığında okul aile birliği üyelerinin büyük bir çoğunluğunun kadın olduğu, eğitim durumlarının ilköğretim düzeyinde olduğu, orta gelir durumuna sahip oldukları, ortalama iki çocuğunun okulda eğitim gördükleri tespit edilmiştir. Okul aile birliği toplantılarına katılma ve bilgi düzeyleri bakımından velilerin konu ile daha ilgili ve bilgi sahibi oldukları ancak öğretmenlerin daha az ilgili oldukları görülmüştür. Okul aile birliğinin görevleri ile ilgili araştırmada da sonuç değişmemiş, hedef seçilen sorularda öğretmen ve velilerin bilgi sahibi olma durumlarının anlamlı olup olmadığı incelenmiş, velilerin öğretmenlerden daha ilgili oldukları gözlenmiştir. Okul aile birliklerinin daha etkili olabilmeleri için toplantılarının sıklıkla yapılması, eğitim düzeyi yüksek, işinin bilincinde olan velilerden faydalanılması, öğretmenlerin konuya istekli olmaları, okul yönetiminin okul aile birliğine yardımcı olması, okul müdürünün sadece denetim görevinin olması gerektiği önerilmiştir. Söz konusu araştırmada elde edilen bazı sonuçların, bu araştırmada elde edilen sonuçlarla örtüştüğü de görülmektedir. Özellikle okul aile birliklerinin okul yönetimi, öğretmen ve velilerin daha aktif olması gerektiği söylenebilir. Farklılaşma bağlamında bakıldığında söz konusu çalışmanın aileleri de kapsadığı görülmektedir ancak yapılan bu çalışma ile sistematik nitelikteki okulların mevzuat dâhilindeki görev ve sorumlulukları durumunu belirlemeye yöneliktir. Bu kapsamda her iki unsurun (okul idaresi ve aile) günümüz koşullarında iletişime açık ve etik bir kullanımının gerekli olduğu ifade edilebilir.

2010 yılında Şeyhmus Akal tarafından Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesinde yapılan "İlköğretim Okullarında, Okul Aile Birliği Görevlerine Verilen Önem Derecesi ve Bu Görevlerin Gerçekleşme Düzeyi" adlı yüksek lisans tezinde elde edilen bazı sonuçlara bakıldığında, veliler okul aile birliklerinin görevlerini çok önemli görürlerken etkinliklerde okul yönetimi ile iş birliği yapmak ifadesini belirtmişlerdir. Okul aile birliklerinin görevleri olarak akçalı işler, fiziksel düzenlemeler ve donanımına yönelik işler olduğu, okul aile birliği

üyeleri eğitim-öğretime yönelik görevlerde yer almadıkları, okul aile birliği çalışmalarında veli temsilcilerinin görev algılarının dar ve sınırlı bir çerçevede kaldığı belirtilmiştir. Bu araştırma sonuçlarına göre yapılan çalışmada da okul idarecilerinin veli unvanı hakkında belirttikleri görüşler neticesinde elde edilen bulgular örtüşmektedir. Özellikle okul ile aileler arasında iletişim kopukluğunu vurguladığı söylenebilir.

2012 yılında Mehmet Hilmi Koç tarafından Gazi Üniversitesinde yapılan “İlköğretim Kurumlarının Finansmanında Okul Aile Birliği Modelinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde finansman konusunda okul yönetimlerinin daha etkin olduğu ancak okul yöneticilerinin bu konuda okul bütçesinin tam anlamı ile oluşturulamaması da okul yöneticileri tarafından belirtilen sonuçlar arasında yer almaktadır. Okul müdürlerinin görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunlar sırasıyla ilköğretim okullarının kendilerine ait bir bütçesinin olmaması, eğitimin finansmanı aşırı ilgilenmek zorunda kalmaları, kalabalık sınıflar, velilerin bağış yapmak istememeleri, yardımcı personel yetersizliği, okulların fiziki yapı ve donanım yetersizliği, bürokratik sorunlar, velilerin aşırı ve gerçek dışı şikâyetleri ve ailelerin ilgisizliğinden kaynaklanan sorunlardır. Devlet okullarının elektrik, su, doğalgaz ve personel (öğretmen, yönetici) giderleri finansmanının tamamını kendisi karşılamaktadır, kapsamında sonuçların olduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada da okul idarecilerinin hemen hemen tamamına yakını bu konuda görüş bildirmişlerdir. Özellikle okulun fiziki donanımı ve ihtiyaçları konusunda yetersiz kalabildiklerini ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar itibarıyla benzer görüşlerin elde edildiği belirtilebilir.

2013 yılında Ahmet İçtin tarafından Hasan Kalyoncu Üniversitesinde yapılan “Okul Aile Birliğinin Yönetmelik İşlevlerine İlişkin Anadolu ve Genel Lise Yöneticisi, OAB Başkanı ve Öğretmen Görüşleri (İslahiye Örneği)” adlı yüksek lisans tezinde okul aile birliklerinin, OAB’nin amaç boyutundaki faaliyetlerde okul yönetimi, öğretmenler ve velilerle yeterli düzeyde iş birliği gerçekleştiremedikleri ancak Millî Eğitiminin amaçları doğrultusunda öğrencilerin yetiştirilmeleri için okul yönetimiyle iş birliği yapmada daha istekli olduğu ifade edilmiştir. Katılımcıların okul aile birliklerinin iletişim boyutundaki faaliyetleri yetersiz gördükleri ve birbirlerinden oldukça farklı düşündükleri belirlenmiştir. OAB başkanları bu boyuttaki faaliyetleri yeterli görürken okul müdürleri ve öğretmenler kısmen yetersiz görmüşlerdir. Müdür yardımcıları ise bu boyuttaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesini yetersiz bulmuşlardır. Katılımcılara göre okul aile birliklerinin iş birliği boyutundaki faaliyetler nadiren gerçekleştirilmekte olup öğrenci başarısını arttırmak adına eğitim ve öğretimle ilgili kurumlarla iş birliği yapmada nispeten daha yeterlidir. İçtin’in çalışmasında ulaşılan, iş birliği, iletişim, ödül-teşvik boyutlarındaki sonuçların bu çalışmada elde edilen bulgularla örtüştüğü söylenebilir. Özellikle resmî mevzuat içeriğinde iletişim kanallarının daha etkin ve verimli olması yönünde yönergelerin olması da gerektiği söylenebilir.

Çalışkan ve Ayık (2015), çalışmalarında velilerin eğitim sürecine katkıda bulunması ile nitelikli bir eğitim-öğretim arasında doğrudan bir ilişki bulunduğuna; okul ile birlikte, bir program kapsamında çocuğuna destek sağlayan velilerin çocuklarının daha başarılı olduğuna; ailelerin okulla ilişkilerinin, okulla iş birliği yapmalarının okul süreçlerine katılmalarının ve okula desteklerinin, her ülkede üzerinde önemle durulan konulardan biri olduğuna vurgu yapmışlar ve velilerle sıkı iş birliği kurmanın okul adına önemli bir kazanım olduğuna işaret etmişlerdir. Ayrıca okul ile veliler arasındaki iş birliği arttıkça okul aile birliğinin daha işlevsel duruma geleceği ve sonuç olarak öğrencilere daha nitelikli eğitim sunulabileceği, bu bağlamda okulların

velilerle kuracağı iletişimin kalitesine önem vermeleri gerektiği belirtilmiştir. Ancak çalışmada, bu konuda yetersizliklerin olduğu dile getirilmiş; okullardaki okul aile birliklerinin etkin bir şekilde işletilemediği, toplantılarının verimli bir şekilde tam katılımı yapılamadığı gerçeği ortaya konmuştur. Ulaşılan bu sonuçların, bu araştırmada iletişim ve iş birliği konularında elde edilen sonuçlara paralel olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar ve buna yönelik olarak belirtilen öneriler incelendiğinde çalışmanın, literatürde daha önce yapılan araştırma sonuçları ile birçok konuda örtüştüğü görülmektedir. Özellikle ailelerin genel olarak okul aile birliği faaliyetlerine etkin katılmadığı, iletişim konusunda okulların mevzuat dâhilinde gerekli kanalları kullandıkları ancak gerekli alakayı ailelerden göremedikleri sonuçları bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Öneriler

1. Öğretim boyutunda sadece öğretmen, öğrenci ve okul yönetimi anlamında değil, veli faktörü de işlevsel hale getirilmeli.
2. Okul aile birliklerinin görev, ödev ve sorumluluklarının belirlendiği mevcut mevzuat tekrar değerlendirilmeli.
3. Okulun gerçek kişileri arasında veli unsuru da öncelikli olarak değerlendirilmeli.
4. Okul yöneticileri, öğretmenler ve okul aile birlikleri velileri bilgilendirme adına etkinlikler/faaliyetler düzenlemeli.
5. Günümüz dijital çağda, okul aile birliklerinin işlevselliğini artırma adına iletişim kanalları daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılmalı.

Etik Metin

Bu makalede araştırma ve yayın etiği kuralları takip edilmektedir. Makale ile ilgili her türlü ihlalin sorumluluğu yazar/yazarlara aittir.

KAYNAKLAR

- Akal, Ş. (2010). İlköğretim okullarında, okul aile birliği görevlerine verilen önem derecesi ve bu görevlerin gerçekleştirme düzeyi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye.
- Akbaşlı, S. & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 1-21.
- Akbaşlı, S., Tura, B. (2019). Okul aile birlikleri okullara ne getirdi? Neyi değiştirdi? *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 20(14), 1747-1768.
- Alisinanoğlu, F., Bay, N., Şimşek, Ö. (2014). Okul öncesi eğitimde okul aile işbirliği ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(15), 1-13.
- Aslanargun, E. (2007). Okul-aile işbirliği ve öğrenci başarısı bir tarama çalışması. *Sosyal Bilgiler Dergisi*, 18, 119-135.
- Balkar, B. (2009). Okul-aile işbirliği sürecine ilişkin veli ve öğretmen görüşleri üzerine nitel bir çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 105-123.
- Çalışkan, N. & Ayık, A. (2015). Okul aile birliği ve velilerle iletişim. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 69-82.
- Çelik, N. (2005). *Okul aile ilişkilerinde yaşanan sorunlar* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.

- Flyvbjerg, B. (2006). Five misunderstandings about case study research. *Qualitative Inquiry*, 12(2), 219-245.
- Erdoğan, Ç. & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 399-431.
- Gay, L. R., & Mills, G. E., & Airasian, P. (2006). *Educational research: competencies for analysis and applications* (8th edition). Pearson.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale University Journal of Education*, 7(7), 204-209.
- Gül, E. (2007). *Eğitimde okul başarısı için okul-aile işbirliği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- İçtin, A. (2013). *Okul aile birliğinin yönetsel işlevlerine ilişkin anadolu ve genel lise yönetici, oab başkanı ve öğretmen görüşleri (İslahiye örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye.
- Kebeci, S. (2006). *Okul aile birliğinin okul performansı üzerindeki etkisi*. [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Koç, M. H. (2012). *İlköğretim kurumlarının finansmanında okul aile birliği modelinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Kuş, E. (2007). *Nitel-Nitel Araştırma Teknikleri*. Anı Yayıncılık.
- Özgan, H. & Aydın, Z. (2010). Okul aile işbirliğine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 20-22 Mayıs, Elazığ, TÜBİTAK Desteği ile Basılmış, Cantekin Matbaası, 802-811.
- Resmî Gazete. (2012). *Millî Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1532.pdf>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.

EXTENDED ABSTRACT

Examination Of School Directors' Opinions About School Family Unity

Introduction

The family environment is the place where the first and most important phase of education begins. Education is not just a process that takes place in school. Apart from the school, family members also play an important role in the realization of a good education. The family is the most influential environment outside the school in terms of education. When it comes to education, only education given in schools has a place in our perceptions. However, it has been revealed in many studies that raising successful students is not enough with the education given in schools alone and that the relationship between school, family and environment requires a strong coordination. In this research, it has been prepared in order to reveal the importance of the parent element and how it is perceived by the school administrators, apart from the teachers, students and curriculum pillars within the framework of educational activities. It has been tried to determine how the school-parent-union structure, which operates within the scope of the legislation in schools, is evaluated by school administrators, examples of practice and how it can be made more functional.

Method

Qualitative research model was used in the research and it is in the form of a case study design. A case study is a research design that examines the researched phenomenon in its own life context, and is used in situations where the boundaries between the phenomenon and its environment are not clearly defined and there are more than one source of evidence or data (Yin, 1984; Yıldırım & Şimşek, 2006). In the case study, which constitutes the research design, longitudinal and in-depth analysis is made on an event or situation, instead of dealing with a limited number of variables in accordance with strict rules by using large samples (Flyvbjerg, 2006).

Qualitative research method is a method that offers more flexibility to the researcher than quantitative research methods, and offers different approaches to designing the research, data collection method and analysis. The main features of qualitative research are to define the problem, to study the environmental factors within the framework of the participants, to obtain the data from a small group of purposefully selected participants, and to use non-numerical, interpretive approaches to reach descriptive stories of the participants and their environment (Gay, vd. 2006). According to Kuş (2007), in qualitative research, it is essential to determine the perspectives of the interviewees, to understand their world of meaning, feelings and thoughts, and to obtain deeper information, not superficial, unlike quantitative research (Kuş, 2007).

The study group of the research consists of 22 school administrators working in public schools in Mersin Province Merkez Yenişehir, Mezitli, Toroslar and Akdeniz. The open-ended question form used in the research and the convenience sampling method used in qualitative research methods were used. The easily accessible (convenient sampling) state sampling method brings speed and practicality to the research. Generally, easily accessible samples are relatively less

costly. In addition, working on a familiar sample may be more practical and easy to perceive for some researchers. For these reasons, researchers may prefer to include an easily accessible group in the study. In fact, in qualitative research, cost and accessibility are among the factors to be considered in the sampling decision (Yıldırım & Şimşek, 2006, p. 113). In accordance with the nature of the qualitative research methods, the School-Family Cooperation Open-Ended Questionnaire, which was prepared by 22 school administrators who could be reached, was applied. The obtained data were analyzed with appropriate methods.

Results

It can be said that parent-teacher associations should be evaluated as part of a whole, in cooperation within the framework of education/training components, within an official legislation. Communication is the most effective way for school-parent unions to be functional, besides, the resistance of families in this regard and the measures taken by the school against this can be listed in order for communication to be harmonious and effective. It has emerged that there is a lack of information within the legislation, especially in order for the school-parent unions to be more effective. Family cooperation is considered as a part of education in terms of the reflections of parent-teacher associations on educational programs/activities, and teacher themes seem to be a priority. In addition, the themes of environment, activity, support and limited were also stated by the participants. The themes of information, insufficient, legislation and communication were determined for the teaching dimension within the scope of school-parent union. Exchange of ideas, cooperation, communication, education, information, social media, measures and public service announcement are among the determined themes in order to make the school-parent unions more effective and effective. According to these results; In the teaching dimension, not only teachers, students and school management, but also the parent factor should be functional. Among the real persons of the school, the parent element should also be considered as a priority. School administrators, teachers and parent-teacher associations should organize events/activities to inform parents. In today's digital age, communication channels should be used more effectively and efficiently in order to increase the functionality of parent-teacher associations.

